

GLASILO OBČANOV

GLASILO SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE, OKTOBER - VINOTOK 1992, ŠTEVILKA 3

Urednikova beseda

Vsako leto je prvi ponedeljek v mesecu oktobru mednarodni dan otroka in začetek tedna otroka. Dan ali teden v letu nista dovolj in seveda tudi nimata namena, da bi skušala nadoknaditi, kar odrasli ne znamo, nismo pripravljeno ali pa pozabljamo storiti za otroke. Otroci žal še vedno ostajajo najbolj izpostavljeni, pogosto brez pravice svojega lastnega glasu v zaščito. Stotinam otrok vseh celin, lačnim, zapuščenim, osirotelim, pregananim z domov, so pogledi s svojim večnim zakaj omrtveli, preden dosežejo naše sočutje pred televizijskimi ekrani. Na drugi strani pa se tudi družbe blaginje soočajo s spoznanjem, da pogosto niso sposobne razumeti otrok in jim ustvariti srečnega otroštva.

Otroci bežijo v omamne svetove alkohola, droge, nasilja ali celo brezna prostovoljne smrti.

Svet je začel dokaj pozno, šele sredi šestdesetih let, prepoznavati in priznavati otroka kot osebnost v političnem, sociološkem, psihološkem in pravnem pogledu.

Organizacija združenih narodov je leta 1989 sprejela Konvencijo o otrokovih pravicah, ki je postala osnoven dokument novega pravnega razumevanja otrok in katere podpisnik je tudi naša država. Kot ugotavljajo strokovnjaki, pa gre pri našem razumevanju otrok in razumevanju kot ga opredeljuje konvencija za filozofsko in politično različno izhodišče, pri nas je namreč skrb za otroke urejena s pravico in dolžnostjo staršev in družbe za otroke ne priznavamo pa otroka kot subjekta pravice.

Mogoče besedovanje o otrocih res ni velika tema v trenutku t.i. velikih tem o volitvah, lastninjenju, premislitvi polpreteklosti, toda je največja tema za našo skupno prihodnost. Naj bo teden otroka od 5. do 11. oktobra tudi v naši občini teden drobnih priložnosti v družini, vrtcu, šoli, politiki, da nam otroci spregovorijo o sebi in da bomo mi spregovorili o sebi in otrocih.

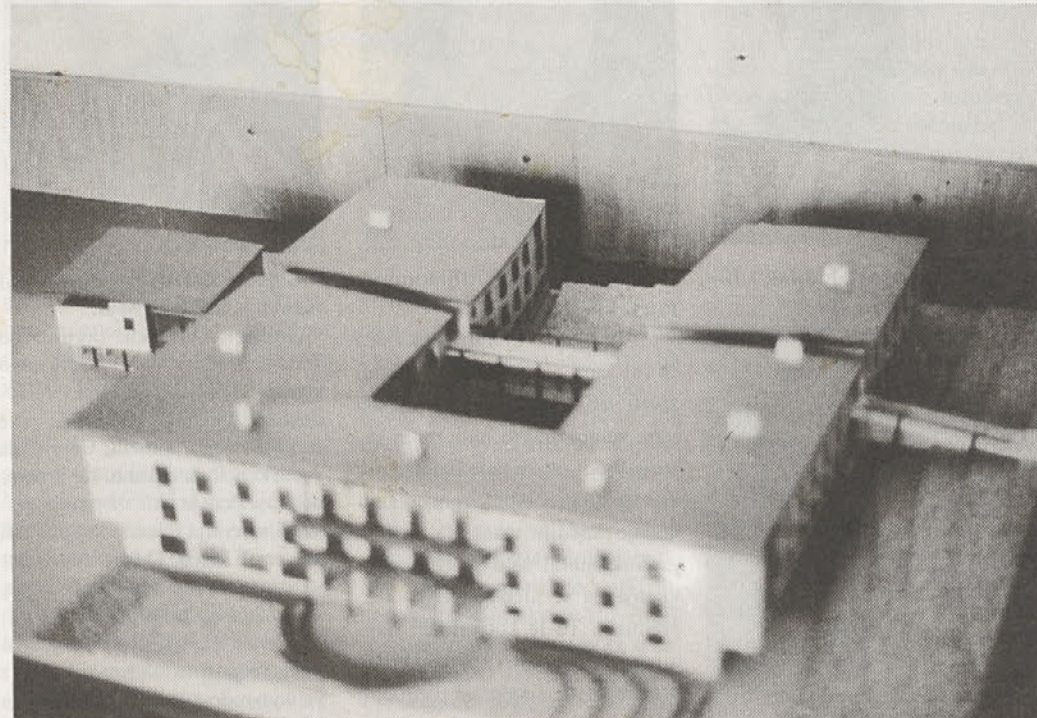
Pustimo in dovolimo otrokom tisto, kar je njihovega: OTROŠTVO.

Milan Rman

OBČINA TREBNJE JE PRAZNOVALA

Ob prazniku občine Trebnje je bila 4. septembra na Trebelnem svečanost ob 50. obletnici ustanovitve Gubčeve brigade. Slavnostni govornik je bil član predsedstva Republike Slovenije dr. Dušan Plut, v imenu Gubčeve brigade je spregovoril Lado Kocjan.

V Mokronogu pa je bila slavnostna seja zborov skupščine občine Trebnje, kjer so podelili plakete občine, in sicer: Jožetu Jevnikarju, Francu Pustu in Silvestru Prparju.

Prva nagrada s šifro "SOAVE" avtorjev A. Ravnikarja, G. Ravnikarja in B. Vavpotiča

Ne sprašuj komu gradiš dom, naredi ga zase!

Čas teče in prej ali slej bomo tudi sami iskali prostor, kjer bi lahko preživeli čas, ko se nam ritem življenja počasi umiri in bi se veselili umika iz vse bolj norega ritma, ki nam ga vsiljuje dandanašnji način življenja. Dejstvo je, da vsaka generacija išče svoj krog znotraj svoje starostne skupine ljudi s podobnim načinom razmišljanja in delovanja.

Občina Trebnje je ena redkih v Sloveniji, ki še nima svojega doma za starejše občane. Potrebe po domskem varstvu pa so in naraščajo, saj je kar 120 naših občanov po 23-ih domovih v Sloveniji, največ v Novem mestu, Grosuplju in Črnomlju.

Starejši ljudje pa želijo ostati v domačem okolju oziroma občini, kjer so delali in kjer imajo prijatelje in svojce.

Priprave na gradnjo doma so se pričele v naši občini že leta 1985.

Da je dom v našem okolju nujno potreben, se odraža tudi v programih strank naše občine ter pobudah delegatov na skupščini. Lokacija za gradnjo doma (proste površine nad pekarno v Trebnjem) omogoča vključevanje bodočih domskih oskrbovancev v domače okolje, kjer bi dobili potrditev, da jih družba, kjer so živeli in delali, ni pozabila. Poleg tega pa bi omogočili tudi drugim starejšim občanom, ki živijo še doma, vključevanje v novi center.

Prepričani smo, da je prava rešitev takšen dom, v katerem se ljudje ne bodo spraševali, zakaj morajo živeti v njem, temveč se bodo svojega bivanja v njem veselili. Da bi se

temu prepričanju čim bolj približali, se je izvršni svet odločil za razpis javnega natečaja, da pridobimo urbanistično arhitektonske rešitve.

Odziv na natečaj je bil dober, saj je prispelo kar petnajst idejnih rešitev. Ocenjevalna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki naše občine in Društva arhitektov Ljubljana, je elaborate ocenjevala z upoštevanjem urbanističnih, arhitekturnih, oblikovnih in estetskih kriterijev ter funkcionalnosti zasnove. Elaborate so še posebej ocenjevali strokovnjaki, ki se že dlje časa ukvarjajo z gradnjo domov in poznajo življenje v obstoječih domovih, njihove slabosti in dobre strani.

Prva nagrada je bila soglasno dodeljena elaboratu s šifro "SOAVE" (avtorji: Andrej Ravnikar, Gorazd Ravnikar in Bojan Vavpotič iz Ljubljane), ki izjemno natančno definira realnost starostnikov in domov, dobro pozna domsko problematiko, rešitve ima usklajene z normativi.

Projekt je racionalen, prostorsko in funkcionalno. Trebnjski člani komisijepa pri elaboratu predlagajo pred realizacijo nekatere spremembe, predvsem pa proučitev možnosti strehe dvokapnice na objektu.

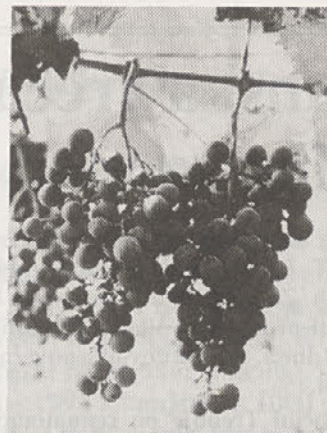
Elaborati doma z maketami bodo v prvi polovici meseca oktobra razstavljeni v zgornji avli stare osnovne šole v Trebnjem.

Oglejte si razstavo! Konstruktivno sodelujte z nami.

Vida Šušteršič

Rok za dodelitev posojil podaljšan za deset dni

IS SO Trebnje bi moral do 28. 9. odločiti o dodelitvi posojil za pospeševanje razvoja obrtništva, podjetništva in kmetijstva v občini Trebnje, vendar je rok podaljšal za 10 dni, to je do 8. 10. 1992.

Lastni polpretekli zgodovini ne moremo ubežati, celo več: njeno pošteno, neobremenjeno podobo s pomočjo objektivne zgodovinske analize potrebujemo, da nepojasnjene sence naše polpreteklosti ne bodo bremenile zlasti povojne generacije.

dr. Dušan Plut ob petdesletnici Gubčeve brigade na Trebelnem

Slavnostna seja zborov občinske skupščine. Dobitniki Plaket občine Trebnje od leve proti desni: Jože Jevnikar, Franc Pust in Silvester Prpar.

V TEJ ŠTEVILKI:

TEM ČATEŽ d.d.
TOVARNA ELEKTROMATERIALA ČATEŽ d.d.

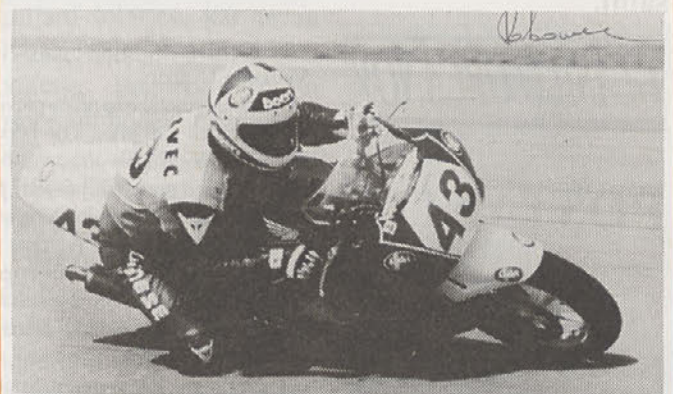

TEM ČATEŽ d.d.
tovarna elektromateriala str. 3

Intervju
Anica Zidar:
"So trenutki,
ko si želim,
da bi čas obstal
str. 4

Razpis natečaja za inovativno dejavnost v občini Trebnje str. 5

Brane Rokavec - dolgoletna motociklistična kariera str. 8

Bo proračunska vreča dovolj velika za vse?

Proračun občine Trebnje je bil sprejet na skupščini 31. 3. 1992 v višini 278.911.000 SIT. Proračunska poraba je bila določena po januarskih cenah. Že tedaj je bilo jasno, da bo poraba večja, kot so možnosti proračuna. Vlada Republike Slovenije je s t.i. renominacijo dne 5. 8. 1992 dovolila povečanje občinskih proračunov za 34,4%.

Skupna javna poraba v občini Trebnje po renominaciji znaša 383.845.000 SIT in predstavlja 90% rep. poprečja na prebivalca.

IS občine Trebnje je na svoji zadnji seji sprejel renominacijo proračuna in jo bo posredoval kot informacijo odbornikom skupščine. Kljub dodatnim sredstvom pa še naprej ostaja pereče financiranje nekaterih področij.

TEM ČATEŽ d.d.

TOVARNA ELEKTROMATERIALA ČATEŽ d.d.

Ponovna reorganizacija vzgojnovarstvene dejavnosti v Trebnjem

Močno deljena so bila na izvršnem svetu mnenja ob obravnavi predloga reorganizacije vzgojnovarstvenega zavoda, ki ga je pripravil sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti. Predlog predvideva, da bi bil vrtec organiziran podobno kot pred letom 1980, ko so bili vzgojnovarstveni oddelki priključeni k osnovnim šolam. Člani IS so bili ob obravnavi enotni, da gre za gradivo, ki ga morajo obravnavati tudi vsi prizadeti: zaposleni v vrtcih, osnovne šole, krajevne skupnosti, na podlagi pripomb in predlogov razprave pa bo IS sprejel dokončne sklepe.

Izvršni svet je ob obravnavi problematike financiranja vrta sprejel ukrepe za zmanjšanje stroškov, med katerimi bodo nekateri obremenili tudi starše. Vrtec bo uvedel mesečno doplačilo 400.00 SIT za varstvo nad 8 ur, prispevek za starše, ki so sedaj plačevali 55% ekonomske cene, pa se bo povečal na 70% ekonomske cene jaslic oz. rednih oddelkov.

IS določil upravnika za svoja neprodana stanovanja

IS občine Trebnje je na svoji septembski seji obravnaval dve ponudbi za upravljanje s stanovanji, ki so v lasti občine Trebnje. Ponudbi sta posredovali TERCA, podjetje za vzdrževanje stanovanj in poslovnih prostorov ter promet z nepremičninami iz Šentruperta in Komunala Trebnje.

Člani IS so sklenili, da upravljanje občinskih neprodanih stanovanj zaupajo javnemu podjetju

KOMUNALA, ki bo zaposlila tudi dva delavca, ki sta sedaj v občinski upravi delala na stanovanjskem področju. Komunala mora do 30. 10. 1992 po stanovanjskih hišah skleniti pogodbe o upravljanju. V primeru, da lastniki stanovanj ne bodo soglašali s sklenitvijo pogodbe o upravljanju, bo Komunala predlagala občini sodno imenovanje upravnika.

VRAČANJE PREMOŽENJA

Sekretariat za družbeno planiranje in gospodarstvo občine Trebnje je od sprejetja Zakona o denacionalizaciji do 31. 8. 1992 sprejel 272 zahtevkov za vračanje odvzetega premoženja: 6 za vračanje poslovnih stavb, poslovnih prostorov in stavbnih zemljišč, 3 za vračanje podjetij in 263 zahtevkov za vračanje kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetijskih gospodarstev. Do 29. 5. 1993, ko se izteče rok za vložitev zahtev, na sekretariatu pričakujejo še kakšnih 400 zahtevkov. Do sedaj je upravni organ izdal 30 odločb, s katerimi je bilo vrnjenih okoli 160 ha gozdnih ter nekaj več kot 7 ha drugih kmetijskih površin.

Še vedno niso sprejeti vsi zakoni za hitrejše in učinkovitejše uresničevanje Zakona o denacionalizaciji. V občini Trebnje uresničevanje zakona teče v okviru vseh danih možnosti, kar potrjuje tudi podatek, da je naša občina po številu izdanih odločb glede na število vlog po informaciji Ministrstva za pravosodje na tretjem mestu v Sloveniji.

V soboto, 5. septembra 1992, so v TRIMO Trebnje praznovali 31. obletnico začetka kovinsko predelovalne industrije in 30. obletnico ustanovitve TRIMA oziroma takratne Kemopreme.

Ob tej priložnosti se je predsednik IS Jože Rebolj zahvalil za dolgoletno vodenje podjetja bivšemu direktorju Stanetu Velikonju.

Mačehovski odnos države do kmetijstva

V občini Trebnje imamo 6 krajevnih skupnosti (Svetinje, Sela, Šumberk, Dobnič, Knežja vas, Šentrupert in Trebelno), ki spadajo v demografsko ogrožena območja po kriterijih zakona o tem, sprejetega v letu 1991. Ta zakon določa vrsto posegov v razvoj demografsko ogroženih območij. Sredstva se v glavnem dodeljujejo za hitrejši razvoj oz. ohranitev poseljenosti teh območij. Sredstva se dodeljujejo pod zelo ugodnimi pogoji. Za ta sredstva lahko kandidirajo posamezniki, ki se ukvarjajo z obrtjo, podjetništvom ali kmetijstvom, ter občine, in sicer ob izpolnjevanju določenih pogojev - celotna projektna dokumentacija.

Na natečaj za pridobitev sredstev je bilo iz občine Trebnje prijavljenih 56 projektov v skupni vrednosti 654.232.794,00 SIT. Od vseh prijavljenih projektov je občina kandidirala z 12, obrtniki in podjetniki tudi z 12, medtem ko je bilo za kmetijstvo in dopolnilne dejavnosti na kmetijah vloženi 32 projektov.

Ministrstvo za planiranje je odobrilo le 9,6% vseh zaprosenih sredstev, od tega največji delež predstavljajo nepovratna sredstva v gospodarsko infrastrukturo (58,5%) in kreditiranje obrti in podjetništva (41,5%).

Za razvoj kmetij in dopolnilnih dejavnosti ni bil odobren niti en projekt, kar je nerazumljivo glede na razvojne programe občine in določila zakona o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij. Ocenjujemo, da republiško ministrstvo ni upoštevalo pomena naložb za razvoj posameznega območja in regionalno razporeditev naložb za kmetijstvo, kot mu nalaga zakon. Občina Trebnje namreč spada med 12 občin v Sloveniji, ki imajo največji delež kmečkega prebivalstva. Od skupaj 8991 aktivnih prebivalcev jih kar 2391 opravlja poklic na kmečkem gospodarstvu, zato bi bili vsaj nekateri projekti s področja kmetijstva upravičeni do širše družbene pomoči.

Pri vsem tem se nam zastavlja vprašanje smiselnosti sprejema takšnih zakonov za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij, pri čemer bi bilo zanimivo izvedeti, kakšne kriterije je ministrstvo pri dodeljevanju sploh upoštevalo. Država s takim načinom spodbujanja ogroženih območij ne bo dvignila kvalitete ravni življenja kmeta in s tem tudi ostalega prebivalstva.

Majda Ivanov

Glasbena šola bo postala samostojni javni zavod

IS je podprl predlog Sekretariata za občo upravo in družbene dejavnosti, da se Glasbena šola v Trebnjem, ki je bila do sedaj organizacijska enota Centra za izobraževanje in kulturo v Trebnjem, izloči in se organizira kot samostojni javni izobraževalni zavod. IS ocenjuje, da Glasbena šola izpolnjuje finančne, kadrovske in prostorske pogoje za samostojnost.

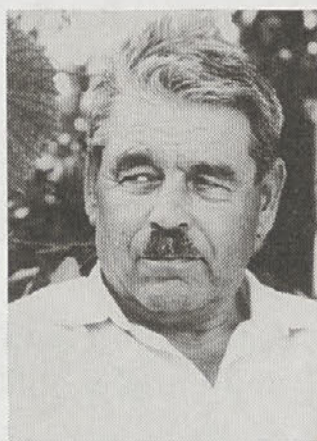
NAŠ KLEPET

Z naključno izbranimi občani smo klepetali o kakovosti življenja, o tem, kaj ga bogati in siromaši, kaj pri tem počne politika, kaj mi sami.

GLASILO OBČANOV

POSTANITE NAŠ DOPIŠNIK

GLASILO OBČANOV

Franc LAVŠ, upokojenec iz Velikega Gabra:

Vse te spremembe so prišle preveč na hitro; zato tudi prihaja do nepotrebnih nesporazumov in napak. Ne vem, zakaj je potrebno praskati po komaj zaceljenih ranah in jih na novo odpirati. S tem se le pogreva in ustvarja sovraštvo. Osnovni pogoj za dvig kakovosti življenja je vendar dober medčloveški odnos. Iskreno povem, da so ravno ti odnosi na najnižji stopnji, kar pomeni. Stranke naj se trudijo za uresničitev svojih programov, zgodovino pa naj pustijo stroki, da se bo v miru in brez čustev ukvarjala z njo.

Pavel JEVNIKAR, delavec na Petrolovi črpalki v Mokronogu:

Pred dnevi smo mokronoški gasilci izročili namenu nov gasilni dom. Tudi to spada h kvaliteti življenja. Vsi, ki smo k tej pridobitvi karkoli prispevali, se tega zavedamo. Sicer pa mislim, da naša ekonomija še ni prišla do dna in da se bomo o kvaliteti življenja lahko zares pogovarjali čez kakih pet let, ko se bo, po moji oceni, začel standard dvigovati. Do tedaj pa moramo imeti potrpljenje z vladajočo politiko in ona z nami.

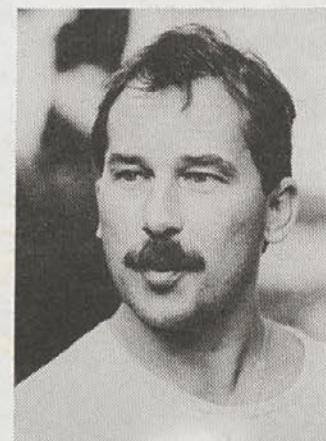
Franci BARTOLJ, dijak z Bistrice

Ljudje vedno preveč pričakujejo od politike, potem so pa razočarani. Na koncu se mora tudi oblast učiti. Kljub temu pa mislim, da je v parlamentu preveč takih razprtij, zaradi katerih bi se še hudič prekrižal. S stvarmi, ki usodno vplivajo na kakovost življenja, ne gre zganjati komedije. Z moje, dijaške perspektive, bi želel, da bi se odgovorni več pogovarjali o bodočnosti, n.pr. o tem, kako do kvalitetnega znanja. Menim, da le z znanjem lahko pridemo do boljšega življenja.

Bojana SMRKE, dijakinja iz Razbor pri Čatežu:

Mislim, da bi morali veliko več storiti sami zase. Sploh bi morali živeti veliko bolj preventivno. Vsi n.pr. vemo, država tudi, da je kajenje škodljivo in marsikdo zaradi kajenja zbolí. Če bi tovrstno zakonodajo uredili tako, da bi tak grešnik moral sam plačati zdravljenje, bi se marsikateri kadilec premislil. To le kot primer, kajti omenjena preventiva bi nam prišla prav še na marsikaterem področju. Politika pa me ne zanima.

Lojze RODIČ, gradbeni inženir z Račjega Sela:

Gradbinci bi rekli: porušiti do zdravega jedra in nato zgraditi novo stavbo, ki bo parirala zahtevam sodobnega življenja. Mislim, da prve faze še nismo opravili. Čeprav na večih koncih že zidamo, kar je seveda prav. Prav je tudi, da proces vsekozi spremlja dilema, kaj prej: ali kravea ali štalca? Od uravnoveženosti tega je odvisna kvaliteta življenja. Tu ima država odločilno vlogo.

H kvaliteti življenja prav gotovo spada tudi dobra informacija. Zato z velikim zadovoljstvom pozdravljam izhajanje našega občinskega glasila.

TEM ČATEŽ d.d.

TOVARNA ELEKTROMATERIALA ČATEŽ d.d.

Naša kakovost vaša varnost

Začetki obratovanja današnjega podjetja TEM Čatež d.d. segajo v sredino sedemdesetih let, ko je začel poslovati TOZD Čatež DO Elma iz Črnuč. V začetku je bilo zaposlenih 6 delavcev. Nato pa je bila uvedena proizvodnja sestavnih delov za instalacijski material, predelava bakelita in končno kompletna izdelava kovinskih delov. Po šestih letih je bila izgrajena nova tovarna, s tem pa zagotovljeni tudi pogoji za povečanje proizvodnje.

V letu 1989 se je TOZD TEM Čatež izločil iz DO Elma Črnuče in ustanovljeno je bilo današnje podjetje TEM Čatež d.d..

Ker terja proizvodnja posebno tehnologijo in s tem tudi določeno raven znanja in strokovnosti, je TEM Čatež d.d. v vseh letih veliko vlagal v usposabljanje kadrov in razvijanje znanja. Tako je imelo podjetje v preteklih letih tudi preko 20 študentov. Le na takšen način je podjetje tudi danes lahko kos veliki konkurenci na zahodnem tržišču, kamor izvažajo, predvsem v Italijo in Avstrijo preko 60 % vsega izvoza. Tudi njih je prizadel izpad jugoslovanskega trga, tržne odnose pa so ohranili s Hrvatsko in Makedonijo.

Osnovna programska usmeritev podjetja TEM Čatež d.d. so elektro izdelki za tovarne svetil, v sodelovanju z evropsko firmo Legrad pa proizvajajo tudi vse vrste stikal in vtičnic.

V prihodnje se bodo s kvali-

teto prilagajali zahtevam trga, poseben poudarek pa bodo namenili dvigovanju kakovosti. V letu 1993 predvidevajo, da bodo dosegli tudi standard ISO 9001, ki pomeni pregled funkcij poslovanja in kvalitete po evropskih standardih.

Podjetjem TEM Čatež d.d. je več čas svojega obratovanja močno povezano z razvojem KS Čatež. Marsikateri pro-

gram v krajevni skupnosti na področju infrastrukture je naletel v vodstvu TEM Čatež na razumevanje in podporo.

KS Čatež in TEM Čatež d.d. sta ustvarjala pogoje za boljše življenje in delo krajanov, zato marsikateri mladega človeka niso zvalili tuji kraji, temveč je lahko dokazal, da je mogoč osebni in družbeni razvoj tudi doma.

NOVO	NOVO
OKOVI IZOLACIJSKI GRLA IZOLACIJSKA	OKOVI IZOLACIJSKI GRLA IZOLACIJSKA
E14 T210	E27 T210
IZ VISOKO TEMPERATURNI OBSTOJNIH POLIMEROV TRAJNA TEMPERATURNI OBSTOJNOST T 210°C	OD VISOKO TEMPERATURNI ODPORNIH POLIMERA STALNA TEMPERATURNI ODPORNOST T 210°C
DVOJNE BEZVUČANE PRIKLJUČNE SPONKE OD 0,75mm DO 1,5mm	DVOJNE BEZVUČANE PRIKLJUČNE STEZALICE OD 0,75mm DO 1,5mm
BEZVUČANI SASTAV OKOVA S POKROVOM	BEZVUČANI SASTAV GRILA SA POKROVOM

DEDIŠČINA

O mirenskem tromostovju

Čudno se sliši, a vendar je res, da so lahko Mirenčani ponosni na "tromostovje", starejše od tistega v Ljubljani. Najiminentnejši most od vseh treh je tisti, ki povezuje oba dela vasi Mirne v eno samo urbano celoto. Zgrajen je preko reke Mirne s petimi prekatmi, trije so nad rečno strugo, ker pa je na tem delu vasi reka rada preplavljala bregove, so naredili še dva prekata. Danes le še trije prekati služijo namenu, četrty je viden z južne strani, peti pa je popolnoma zasut. Most ni mogel uiti našemu, za take lepote neobčutljivemu času.

Preostala dva mostova sta zgrajena v podnožju gradu Mirne: eden spredaj in eden zadaj, oba služita cestni povezavi z grajskim zaledjem, z Bogenšperkom in preko Zasavja z Ljubljano. Oblikovno so vsi trije mostovi delo iste kamnoseške delavnice, tako da se petprekatni most sredi vasi ponovi v treh prekatih pod gradom in v enem prekatu v Migolici, od tehnično najbolj zapletenega petprekatnega do enostavnega enoprekatnega mostu. Tem trem pa se na vzhodni strani doline pridruži še četrti s tremi prekatmi v Preslju, preko potoka Bistrice.

Zelo razgibana gospodarska dejavnost te doline je narekovala gradnjo teh cestnih povezav z

gradovi, ki ležijo ob njih. Zlasti Mokronog je imel v tem odločilno vlogo, saj je bil v svojem času eden redkih trgov daleč naokrog. Od tu pa je pot vodila naprej v krško dolino, ki se je delila na sever mimo Krškega, preko Zidanega mostu v Savinjsko dolino, kamor se je upravno ta del Mirenske doline že od zgodnjega srednjega veka nagibal, in na jug proti hrvaškemu sosedstvu, zlasti proti Mokricam, ki so jim v tem času gospodarili Erdödijci.

Mostovi niso datirani (letnica na mirenskem mostu 1856 se nanaša na gradnjo kapelice), zgodovinske okoliščine pa nas pouče, da je bila v tej dolini v drugi polovici 17. in v prvi polovici 18. stoletja zelo živahna gradbena dejavnost. Višek te dejavnosti je bil okrog leta 1682, ko je bila končana barokizacija cerkve Sv. Janeza Krstnika na Mirni, malo pred tem pa so bila zaključena gradbena dela najprej na mirenskem in takoj za tem se na mokronoškem gradu. V tem času je bil grad na Mirni v lasti deželnega glavarja (Erdödijev in Lambergov, torej najmočnejših dinastičnih družin takrat v Sloveniji).

Trdna gradnja mostov iz rezanega apnenca, izvrstno izpeljana s prekatnimi loki, je statično natančno preračunana, saj še danes

prenese ves tovar, ki ga v to dolino prinaša nagli industrijski razvoj doline, in z edinstvenim občutkom za urbanistično celoto naselja (saj popotnik, ki prečka most, največkrat ne ve, da gre z enega konca vasi na drugega), kar vse daje mostovom ne samo zgodovinsko vrednost, ampak tudi enkratno estetsko in oblikovno dopolnilo krajem, v katerih so nastali.

In danes... se voznik zaleti v ograjo mostu, takoj poskrbi za razbitine svojega avtomobila, ruševine ograje pa pusti, da čakajo nekoga, ki jih bo vrniti na njihovo pravo mesto, morda pa tudi ne.

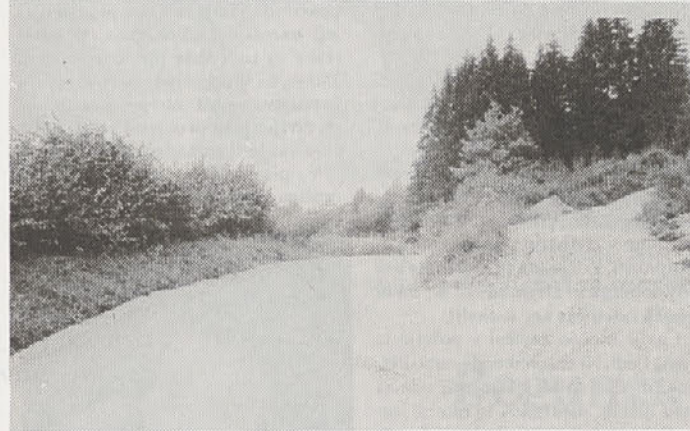
Marko Marin

Krajevna skupnost Dobrnič

Z lastnim delom za boljše življenje

Na križišču cest proti Novemu mestu, Žužemberku in Trebnjem leži kraj Dobrnič, središče fare in krajevne skupnosti. Krajevna skupnost Dobrnič obsega velik del Dobrniškega polja, ki je prava odprta učna knjiga zemljepisa o kraškem svetu: s svojimi rupami, jamami, brezni in ponikalnicami. Kljub kraški lepoti pa je ta svet svojim prebivalcem vedno rezal tanke skorje kruha. Tako ni čudno, da se je število prebivalcev v obdobju 1961 - 1991 zmanjšalo s 1000 na manj kot 750. Ker domača zemlja ni nudila dovolj zaslužka in ni zaživel kljub številnim dogovorom in obljubam kakšen manjši obrat, ki bi zaposlil domače moči, so se ljudje odpravili za zaslužkom v druge kraje, predvsem v Ljubljano, Trebnje in Novo mesto. Vedno pa sta bili kljub skromnim možnostim in občutku, da so ob robu občinskega razvoja, prisotni volja in želja po razvoju.

Slabo vzdrževana cesta proti Žužemberku

Poslovanje gospodarstva občine Trebnje v prvem polletju 1992

Podatke o poslovanju je ob polletju oddalo 109 podjetij, od tega 17 družbenih, 1 združno, 7 mešanih in 84 zasebnih. V teh podjetjih je bilo zaposlenih 2451 delavcev, največ (skoraj 97 %) v družbenih in mešanih podjetjih.

Splošna gibanja so podobna kot v gospodarstvu regije ali republike. industrijska proizvodnja nazaduje, zmanjšuje se število zaposlenih, povečujejo se težave z likvidnostjo podjetij in motnje v poslovanju. Kljub vsem težavam je gospodarstvo občine v polletju ustvarilo 5,4 milijarde tolarjev prihodka. Na domačem trgu je bilo doseženih 73,5 % po-

slovnih prihodkov, na tujem trgu pa 21,3 %.

Z ustvarjenim prihodkom podjetjem ni uspelo pokriti vseh dohodkov, ki jih je bilo za 5,5 milijarde tolarjev.

Akumulacija se je povečala za skoraj osemkrat in je znašala 78 milijard tolarjev, vendar pa se je izguba povečala za dvanajstkrat in je preseгла akumulacijo za 97 milijard tolarjev.

Največ akumulacije so ustvarila zasebna podjetja (60 %), družbena pa le 20 %. Pri ustvarjeni izgubi pa prednjačijo 4 podjetja v družbeni in mešani lastnini (95 % vse izgube).

Za javno porabo je gospodarstvo občine v letošnjem polletju obračunalo 367 milijard tolarjev, kar je realno manj kot v enakem lanskem obdobju.

Za osebne dohodke so podjetja razporedila 624 milijard tolarjev, kar je za dva in polkrat več kot lansko polletje. Povprečni bruto osebni dohodek na zaposlenega je mesečno znašal 41.868 SIT, neto osebni dohodek pa 23.323 SIT.

Gospodarstvo občine se je kljub težavam pri poslovanju še vedno v celoti samofinanciralo. Nekaj podjetij pa je imelo v prvi polovici leta tudi večje težave z likvidnostjo.

Branka Kržič

"Da" za boljše življenje so prebivalci KS Dobrnič izglasovali na svojem prvem referendumu za krajevni samoprispevek v letu 1984. Mogoče so bili tedaj nekateri tudi skeptični, toda 85 % uspeh samoprispevka je potrdil odločitve sveta krajevne skupnosti, ki ga je tedaj in ga še danes vodi Silvester Prpar. Kraji Dobrnič in okolice so se odločili za posodabljanje in asfaltiranje lokalnih in vaških cest, ureditev odvodnjavanja in drugo. Silvester Prpar pravi, da je bil tedaj položen asfalt samo skozi naselje Dobrnič, da pa ima KS Dobrnič sedaj že dobro urejeno cestno infrastrukturo, gre nemajhna zahvala sedanjemu županu občine Trebnje g. Cirilu Pungartniku.

V letu 1989 so kraji KS Dobrnič izglasovali svoj drugi samoprispevek. Plan je obsegal za ključek nekaterih del na cestni infrastrukturi, pripravo dokumentacije in gradnjo mrliške vežice (skupaj s krajevnima skupnostima Svetinje in Knežja vas), glavni poudarek pa je bil na izgradnji telefonskega omrežja. Ves trud in prepričevanja, včasih tudi kakšna bolj oglata beseda pri napeljevanju telefonskega omrežja so bili poplačani in pozabljeni, ko so že v letu 1990 zabrnili po hišah prvi telefoni. Zahvala za to pa gre Milanu Kastelicu, najprižadevnejšemu v odboru za izgradnjo telefonskega omrežja v KS Dobrniču. Vendar pa KS Dobrnič še vedno ostaja demografsko ogroženo območje, z željo po manjšem obratu, ki bi zaposlil domačo delovno silo. Načrti za naprej pa so še: razširitev zmogljivosti telefonske centrale, asfaltiranje cestnega odseka Dobrava - Žužemberk. Velika želja pa je tudi, da bi prišlo do ureditve zahtevnega cestnega odseka Vrbovec, Podlipa, Ajdovec.

Za svoje dolgoletno vodenje sveta in delo v KS Dobrnič je ob letošnjem občinskem prazniku prejel Plaket občine Trebnje predsednik sveta KS Silvester Prpar. Kot je ponosen na svoje priznanje, pa nikoli ne pozabi poudariti, da vseh teh uspehov v KS Dobrnič ne bi bilo brez aktivnega dela članov sveta KS, predvsem pa Danice Grden in Majde Gačnik.

M. R.

Milan Kastelic

Kolumb in doba odkritij - mednarodni knjižni klub

Za mlade bralce, pustolovce, pogumne raziskovalce in ljubitelje knjig se je letos odprla nova pot v neznanu. Pridružili so se lahko šolarjem iz desetih evropskih držav: Avstrije, Češke in Slovaške, Estonije, Hrvaške, Nemčije, Poljske, Rusije, Španije in Švice pri reševanju mednarodnega kviza KOLUMB IN DOBA ODKRITIJ.

Kviz je potekal v okviru Evropskega knjižnega tedna in ga je pripravila nemška bralna ustanova Stiftung Lesen. V Sloveniji so tekmovanje vodile splošnoizobraževalne in šolske knjižnice. Vsebina kviza je bila povezana z letošnjo 500-letnico Kolumbovega odkritja Amerike. Tekmovalci so se s pomočjo priročnikov, enciklopedij in leposlovnih knjig sprehodili skozi stoletja dobe odkritij in spoznali tudi velike močeh tistih davnih dni. Med njimi je pomembno mesto (druga končna rešitev) dobil tudi Friderik Baraga predvsem zaradi skrbi, ki jo je kot misijonar posvečal Indijancem rodu Otava in Očipave.

V Knjižnici Pavla Golie, na OŠ Trebnje in Šentrupert je kviz potekal od sredine maja do konca avgusta. Udeležilo se ga je preko 130 reševalcev, ki so poslali 74 pravih rešitev. Precej vprašalnikov je ostalo nedokončanih, ker mnogo otrok zaradi oddaljenosti med počitnicami ni prihajalo v

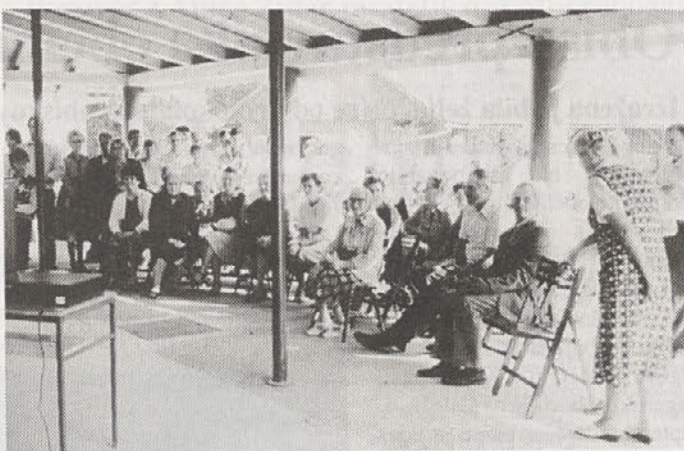
knjižnico. Zanimivo, bilo pa je zelo malo nepravilnih odgovorov.

Žrebanje je bilo 1. septembra v Knjižnici Pavla Golie v Trebnju. V prvem delu je s samostojnim koncertom nastopil harmonikar Franci Kravcar, učenec Glasbene šole v Trebnju. V drugem delu je mala Ana izžrebala 10 tretjih nagrad, 14 drugih in 1 prvo nagrado. Vsi izžrebani so dobili majice z napisom "Branje je pustolovščina", drugonagrajenci bodo šli še na kratek izlet po Dolenjski. Glavna nagrada je v vseh slovenskih občinah enaka: udeležba na izletu v neznanu. Vsi udeleženci bodo imeli možnost biti izžrebani za mednarodno nagrado: udeležbo na mednarodnem bralnem taboru.

Da smo v Knjižnici Pavla Golie lahko organizirali in izvedli knjižni kviz, so nam ljubezno priskočili na pomoč podjetje Greda z Mirne, Gradbeništvo Zupančič, Gostilna Opera, PGP, Unitehna iz Trebnjega in Osnovne šole Mirna, Šentrupert, Trebnje. Za razumevanje najlepša hvala!

Vsem reševalcem kviza, zlasti tistim, ki jim letos ni uspelo: na svidenje drugo leto!

Stanka Pungartnik

Etnološki tabor

Sredi poletja je potekal v Šentrupertu Etnološki študentski raziskovalni tabor. Na njem je sodelovalo 17 študentov in študentk etnologije Univerze iz Ljubljane, ki so raziskovali način življenja v Mirnski dolini. Raziskave so zajemale teme iz materialne, družbene in duhovne kulture. Tako so študentje raziskovali prehrano in način priprave hrane, frizure oz. pričeske ob praznikih in delavnikih, romanja na Veselo in Žalostno goro, kulturni utrip v Šentrupertu v 30-ih letih našega stoletja, priprave na novo mašo v Ševnici, votivne podobe na Veseli in Žalostni gori, kapele in znamenja, življenje kaznjencev na Dobu, zanimale pa so jih tudi zgodbe ljudi, saj se skozi njih kaže vsa pestrost medsebojnih odnosov v vaški skupnosti.

V sodelovanju z Dolenjskim muzejem je bila pregledana in delno popisana zbirka kmečkega orodja v muzeju na Veseli Gori, v okviru tabora je delovala tudi video delavnica. Njeni članici sta s kamero skušala ujeti vsakodnevni utrip naselja v vročih poletnih dneh, beležili sta tudi delo in življenje na taboru.

Ob zaključku tabora smo naše delo predstavili na priložnostni razstavi, film z naslovom Poletni dan v Šentrupertu in okolici pa zavrteli v septembru. Načrtujemo, da bomo ob koncu leta izdali tudi knjižico, v kateri bomo objavili izsledke naših raziskav.

Tabor so omogočili: občina Trebnje, Župnijski urad Šentrupert, Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto in Slovensko etnološko društvo. Upamo, da bomo z delom nadaljevali in ga tudi razširili v naslednjem letu.

Marinka Dražumerič

Novosti v šolah

V šolah že nekaj let zaznavamo prizadevanja po vnašanju določenih sprememb, ki naj bi prinesle večjo učinkovitost dela in prijetnejše počutje otrok. Vse to poteka pod vodstvom Zavoda in Ministrstva za šolstvo.

V naših šolah želimo povečati aktivnost, samostojnost in ustvarjalnost otrok. To delamo s projektom integriranja pouka, ki poteka že tretje leto na OŠ Mirna. Uspešno ga vodi učiteljica Alenka Knez.

Naslednji projekt - trimesni - že tretje leto uvaja OŠ Veliki Gaber, drugo leto OŠ Šentrupert in Trebnje, letos prvič pa v Mokronogu in na Mirni. Glavni cilj teh sprememb je razporeditev kontrolnih nalog in ocenjevanja na daljša časovna obdobja ob upoštevanju otrokovega bioritma. Polletnih spričeval ni, kontrolne naloge in preverjanja so enakomernje razporejena in vnaprej napovedana. Potrebno je tudi večje sodelovanje s starši. Naloga vseh pa je preprečevanje kampanjskega učenja in navajanje na sprotno učenje.

Za projekt opisnega ocenjevanja, ki se letos na novo uvaja v 1. razredu naše šole, so se v dogovoru s starši odločile nekatere učiteljice šol Mokronoga, Šentruperta, Mirne in Trebnjega. Znanje iz posameznih področij bo prikazano na opisen način, prvo spričevalo s številčnimi ocenami pa dobijo v 3. razredu. Namen tega je, da otroka obvarujemo stisk in strahov zaradi slabih ocen.

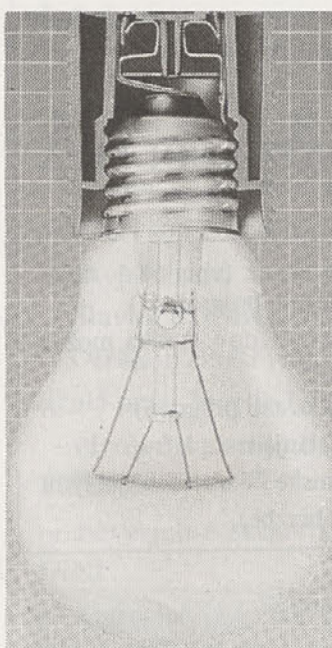
Zunanje (eksterno) preverjanje znanja slovenskega jezika in matematike otrok 8. razreda ostaja tudi letos v vseh šolah v Sloveniji. V začetku drugega polletja bomo imeli možnost, da se poizkusimo v poskusnem preverjanju znanja, v maju pa bo obvezno preverjanje za vse tiste, ki bodo kandidirali za vpis na šolah, ki bodo imele omejitve.

A.N.

Pozdravljeno, zeleno drevo

Sredi septembra so na OŠ Šentrupert predstavili posebno številko šolskega glasila Preproste besede z naslovom Pozdravljeno, zeleno drevo. Številka prinaša prispevke petošolcev, ki so preteklo šolsko leto nastali kot odmev na novo berilo za ta razred z enakim naslovom. Bogato glasilo je zraslo pod skrbnim mentorstvom Danice Zupan, ki so se ji s prispevki odzvali tudi nekateri odrasli ustvarjalci. Likovno je glasilo obogatil Lucijan Reščič.

TEM ČATEŽ d.d.
TOVARNA ELEKTROMATERIALA ČATEŽ 66

CIK TREBNJE - LJUDSKA UNIVERZA
Kidričeva 2, tel.: 44-558

VPISUJE V TEČAJE

- za voznike viličarjev
- za upravljalce težke gradbene mehanizacije
- skladiščnega poslovanja
- strojepisja
- krojenja in šivanja
- strojnega pletenja

TEČAJI RAČUNALNIŠTVA

- DOS za začetnike
- WORDSTAR
- QUATRO PRO
- LOTUS 1-2-3
- PARADOX

Jagoda - dohodkovno zanimiva sadna vrsta

V slovenski sadjarski literaturi je bilo letos o jagodah mnogo napisanega. To pa predvsem z namenom širiti to sadno vrsto po Sloveniji. Zaradi znanih dogodkov se je dobava jagod iz južnih republik nekdanje skupnosti povsem ustavila, zato je bilo na slovenskem trgu to leto jagod zelo malo. Prodajale so se skoraj izključno le jagode, pridelane v Sloveniji. Južni pridelovalci so leta nazaj pošiljali na naš trg jagode z izredno nizko ceno in dvomljivo, če že ne z izredno slabo kvaliteto. Mnogo tega blaga je odkupila tudi naša predelovalna industrija. Najbrž dobave hitro pokvarljivega blaga, kar jagode vsekakor so, z juga ne bo več in bo prišel na svoj račun slovenski pridelovalec.

Zlasti je pridelovanje jagod izziv za pridelovalce v bližini večjih potrošnih centrov, kjer je možna hitra dostava na prodajna mesta. Ta pogoj bližine potrošnega centra naše območje izpolnjuje, kajti Ljubljana je sorazmerno blizu. Precej jagod pa je mogoče prodati tudi v sami občini. Sicer pa pridelovanje jagod na našem območju ni novost. Precej jagod sta v preteklih letih pridelala Krško območje ter Ormož. V naši občini so jagode začeli pridelovati pred tremi leti in nekateri pridelovalci so si pridobili že precejšnje izkušnje. Jagode so hitro vračale vložen denar, pa tudi delovna ura je bila primerno plačana. V letošnjem letu, ko ni bilo jagod z juga, se je cena realno povečala za polovico, kar je dodatno vzpodbudilo pridelovalce. Predvidevamo, da cena jagod v bodoče bistveno ne bo padla. Tudi tehnologija se izpopolnjuje. Povzemamo jo v

glavnem od severno italijanskih in holandskih pridelovalcev.

V kmetijski svetovalni službi menimo, da bi bila jagoda zelo primerna za nekatere kmetije kot dopolnilna dejavnost, oziroma dopolnilni vir dohodka. Na našem območju je ustaljeno spomladansko sajenje jagod, to je sajenje ob koncu marca ali pa v začetku aprila. Je pa jagode mogoče saditi tudi poleti in jeseni, vendar je potrebno take nasade ob sajenju intenzivno zalivati

ali namakati.

S spomladansko sajenje jagod v naslednjem letu je Kmetijska svetovalna služba pri pridelovalcu v Krškem že rezervirala okvirno število sadik. Do konca oktobra bomo sprejemali tudi naročila zainteresiranih za spomladansko sajenje.

Z ozirom na interes pridelovalcev bo v novembru tudi predavanje o pripravi zemlje in o sajenju jagod.

Janko Širec

Kam nasloviti zahteve za povračilo škode, ki jo povzroča divjad

Po sklepu skupščine s 17. 7. 1992, da so lovske družine dolžne sporočiti imena oseb, na katera oškodovanci naslavljajo svoje zahteve za povračilo škode, ki jo povzroča divjad, objavljamo imena in naslove:

1. Lovska družina Dobrnič
Stane KOVAČIČ, Železno 15, Dobrnič
2. Lovska družina Mirna
Rudi ŽIBERT, Roje 14, Mirna
3. Lovska družina Mokronog
Jure ŽLAJPAH, Stari trg 29, Mokronog
4. Lovska družina Šentrupert
Stojan VOJNOVIČ, Rakovnik 18, Šentrupert
5. Lovska družina Trebelno
Martin ŠIRCELJ, Podturen 7, Trebelno
Stane UREK, Drečji vrh 7, Trebelno
6. Lovska družina Trebnje
Franc SLAK, SUROVINA, Trebnje
7. Lovska družina Veliki Gaber
Stane JARM, Dol. Praproče 6, Velika Loka
8. Lovska družina Velika Loka
Stane KOZLEVČAR, Velika Loka 24, Velika Loka

Predstavniki Občine Trebnje so obiskali razstavnih prostor obrtnikov iz Trebnjega

